

Sluttprotokoll fra reindrifftsavtaleforhandlingene 2015

Staten v/ Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) har gjennomført forhandlinger om en reindrifftsavtale for 2015/2016.

Fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) møte:

Forhandlingsutvalg Ellinor Marita Jåma (leder)
Inge Even Danielsen
Hans Ole Eira

Sakkyndig/rådgiver Per John Anti
Juhan Danel Gaup
Per M. Sara
Randi Skum
Asgrim Opdal

Fra Staten møte:

Forhandlingsutvalg Anne Marie Glosli (leder)
Marit Myklevold
Magnar Evertsen

Sakkyndige/rådgivere Lill Tove Voje Skorge
Tone Frantzen Seppola
Inger Haug (Landbruksdirektoratet)
Sveinung Rundberg (Landbruksdirektoratet)
Wenke Brenna (Kommunal- og
moderniseringsdepartementet)
Espen Fjeldstad (Klima- og miljødepartementet)

Observatør Marit Meløy Utsi (Sametinget)

Sekretær Morten Floor

1. BUDSJETTMESSIGE ENDRINGER I REINDRIFTSAVTALEN 2014/2015

1.1 Utestenging fra vinterbeiter i Sverige

For å finansiere tiltak for distrikter som er utestengt fra vinterbeiter i Sverige sesongen 2014/2015, fremmes ved Stortingets behandling av Reindrifftsavtalen 2015/2016 forslag om å omdisponere 2,1 mill. kroner fra kapittel 1142 post 71 til kapittel 1151 post 51.

Med bakgrunn i utfordringer knyttet til utskilling av svensk rein som blir igjen i Norge etter barmarksperioden, blir områder som kunne ha vært brukt til vinterbeiter hardt belastet, noe som igjen medfører at kystvinterbeitene brukes mer og belastes sterkere. Dette har igjen medført økte konflikter mellom jordbruk og reindriften på kysten. For å legge til rette for tidligere utskillinger mellom norsk og svensk rein, skal retningslinjene endres slik at det åpnes for å kunne gi økonomisk støtte til de aktuelle reinbeitedistriktene.

1.2 Bruk av mindreforbruk fra 2014

I forbindelse med Stortingets behandling av Reindrifftsavtalen 2015/2016, fremmes forslag om å omdisponere 8,7 mill. kroner fra kapittel 1151 post 75 og 1,4 mill. kroner fra post 79 til kapittel 1151 post 51. En forutsetning for å fremme en ompostering på totalt 10,1 mill. kroner, er at mindreforbruket fra 2014 blir godkjent overført til 2015.

- Infrastrukturtiltak som legger til rette for økt slakting av rein (3,58 mill. kroner).
- Videreutvikling av reindriffts arealbrukskart (1,57 mill. kroner).
- Forprosjekt knyttet til metoder for telling av rein (0,70 mill. kroner).
- Implementering av nytt rapporteringssystem (150.000 kroner).
- Tiltak for økt internkontroll og selvstyre (1,0 mill. kroner).
- Prosjekt for fjerning av både gammelt gjerdemateriell og ulovlige gjerder (1,8 mill. kroner).
- Prosjekt – bruk av merket "Rein helten på vidda" (1,0 mill. kroner).
- Implementering av nytt klassifiseringssystem (0,3 mill. kroner).

1.2.1 Infrastrukturtiltak som legger til rette for slakting av rein

Ved inngåelsen av Reindrifftsavtalen 2013/2014 og Reindrifftsavtalen 2014/2015 ble det enighet om å sette av henholdsvis 7,5 mill. kroner og 5,0 mill. kroner til oppgradering av infrastrukturen knyttet til uttak av slaktedyr.

Etter en nærmere fastsatt prosess, ble det kartlagt et behov i det enkelte reinbeiteområdet. På bakgrunn av denne kartleggingen foretok RUF-styret en prioritering mellom områder og distrikt. Denne prioriteringen sammen med

strategisk plan fra våren 2012, skulle legges til grunn ved behandling av søknadene fra distriktene.

Fortsatt foreligger det et behov for en oppgradering av reindriftens infrastruktur i mange områder. Videre har erfaringer fra inneværende slaktesesong vist at enkelte distrikt har utfordringer med å få tatt ut slakterein.

Med bakgrunn i nevnte erfaringer, og det arbeidet som ble gjort i 2013 og 2014, legger avtalepartene til grunn at RUF-styret i løpet av første halvår får behandlet søknader om infrastrukturtiltak i den hensikt at anleggene legger til rette for slakting og omsetning i sesongen 2015/2016.

Det avsettes 3,58 mill. kroner utover RUF sin ordinære ramme til infrastrukturtiltak i reindriften.

1.2.2 Videreutvikling av reindriftens arealbrukskart

Ved inngåelsen av Reindrifftsavtalen 2014/2015 ble avtalepartene enige om å få gjennomført et pilotprosjekt knyttet til utvikling av reindriftens arealbrukskart. Hensikten var å få etablert kart som synliggjør og gir en samlet oversikt over gjennomførte utbyggingstiltak innenfor det enkelte distrikts grenser.

Konkret skulle pilotprosjektet gjennomføres i to faser. Første fase innebar en kartlegging av svenske samebyers arealbrukskart, samt en vurdering om det foreligger mulighet til å utvikle dagens arealbrukskart til også å gi en oversikt over gjennomførte utbyggingstiltak innenfor det enkelte distrikts areal. På bakgrunn av rapporten fra forprosjektet, skulle partene bli enige om man skulle gå videre med fase to som innebar en utarbeidelse av inngrepskart for to reinbeitedistrikt.

Avtalepartene er enige om å gå videre med utvikling av reindriftens arealbrukskart. Avtalepartene ser det som viktig at reindriftens arealbrukskart utvikles til å bli helhetlige og dynamiske kart til bruk for reindriftnæringen, offentlig forvaltning, planmyndigheter og utbyggere. Det er et mål at kartene skal danne grunnlag for innsyn i reindriftens arealbruk, og være et sentralt saksbehandlingsverktøy i analyser og tematiske framstillinger i saker hvor reindriften blir berørt.

Avtalepartene er enige om gjennomføring av følgende delprosjekter i utviklingen av reindriftens arealbrukskart:

- Landbruksdirektoratet står ansvarlig for å utrede og implementere et system for ajourhold av reindriftens arealbrukskart. Utredningen avrapporteres innen oktober 2015. NRL deltar i samarbeidet som skal utrede ansvarsforhold mellom reindriftnæringen og forvaltningen. Næringen medvirker ved å være ansvarlig for deler av kartets innhold. Prosjektet inkluderer opplæring av ansvarlige innenfor reinbeitedistriktene.

- Landbruksdirektoratet er ansvarlig for å tilrettelegge for PDF-baserte utskrifter direkte fra innsynsløsningen *Kilden*. Institutt for skog og landskap får ansvaret for å gjøre de tekniske tilretteleggingene.
- NRL skal sammen med Landbruksdirektoratet gjennomføre en vurdering av temalagene i reindriftens arealbrukskart, og hvordan disse presenteres. Direktoratet leder arbeidet.
- Landbruksdirektoratet er ansvarlig for at krav til dokumentasjon som del av det offentlige kartgrunnlaget er oppfylt. Direktoratet skal oversende en sluttrapport for dette arbeidet innen 1. desember 2015.
- Landbruksdirektoratet skal i samarbeid med andre aktører i kartsamarbeidet vurdere muligheten for en systematisk og helhetlig gjennomgang av reindriftens gjerder og anlegg. Gjennom et forprosjekt skal direktoratet avdekke behov og muligheter som kartsamarbeidet kan gi. Direktoratet skal oversende avtalepartene en rapport fra forprosjektet innen 1. desember 2015. Rapporten skal også inneholde forslag om videre framdrift.
- Landbruksdirektoratet skal innen 1. desember 2015 legge frem for avtalepartene en oversikt over fremtidige drifts- og vedlikeholdskostnader for reindriftens arealbrukskart.

Landbruksdirektoratet avgir en statusrapport i arbeidet med å utvikle reindriftens arealbrukskart i forbindelse med forskriftsmøtet våren 2015.

Kostnadene til utvikling av reindriftens arealbrukskart er beregnet til 2,5 mill. kroner. Prosjektet finansieres med gjestående bevilgning fra pilotprosjektet pålydende 0,93 mill. kroner, samt en avsetting på 1,57 mill. kroner utover RUF sin ordinære ramme.

1.2.3 Forprosjekt knyttet til metoder for telling av rein

Telling av rein er ressurskrevende for både reindriften og forvaltningen. Slik dagens tellinger gjennomføres, er det kun mulig å få kontrolltelt et fåtall av distriktene i løpet av ett år. Med bakgrunn i pågående prosess med en reduksjon av reintallet i Finnmark, har tellingene de siste årene vært konsentrert i Finnmark. Manglende tellinger sør for Finnmark skaper en usikkerhet omkring reintallet i disse områdene.

Avtalepartene er enige om at det oppnevnes en arbeidsgruppe som får ansvaret for å gjennomføre et forprosjekt for å avdekke utfordringer med dagens tellinger. Videre hvilke muligheter som foreligger i alternative tellemetoder, herunder dronetellinger og gjennom individmerking av rein. I tillegg skal arbeidsgruppen foreslå eventuelle justeringer som bidrar til mer effektive tellinger.

Avtalepartene er enige om å oppnevne en arbeidsgruppe med fire medlemmer. To av medlemmene oppnevnes av NRL og to av medlemmene oppnevnes av Staten ved Landbruks- og matdepartementet. En av statens medlemmer oppnevnes som leder

av arbeidsgruppen. Landbruksdirektoratet er sekretariat for gruppen. Dersom arbeidsgruppen finner det formålstjenlig kan arbeidsgruppen benytte aktuelle forskningsmiljøer til gjennomføring av deler av prosjektet. Hver av partene dekker sine respektive utgifter i forbindelse med gruppens arbeid.

Arbeidsgruppen skal legge fram sin rapport innen 1. desember 2015.

Det settes av 0,7 mill kroner utover RUF sin ordinære ramme til gjennomføring av et forprosjekt knyttet til metoder for telling av rein.

1.2.4 Implementering av nytt rapporteringssystem

I forbindelse med reindrifftsavtalen for 2013/2014 ble avtalepartene enige om at dagens rapportering fra slakteriene og videreforedlingsbedriftene ikke er tilfredsstillende. Riktig rapportering er avgjørende grunnlag for Markedsutvalgets arbeid. Videre gir manglende rapportering utfordringer vedrørende behandling av søknader om tilskudd, samt for utarbeidelse av både totalregnskapet og ressursregnskapet.

Avtalepartene ble enige om å nedsette en arbeidsgruppe bestående av Landbruksdirektoratet, NRL og Private Reinsdyrslakteriers Landsforening (PRL) for å utarbeide et nytt web-basert rapporteringssystem. Sluttrapport fra arbeidsgruppen ble presentert for avtalepartene i desember 2014. Gjennom presentasjonen ble det avklart at opplæring av brukere og implementering hos de enkelte slakteriene ikke har startet, men at applikasjonen er tilnærmet operativt ferdig. Det ble avsatt 2,0 mill. kroner til utvikling av nytt rapporteringssystem. Forbruket viser et mindreforbruk på om lag 500.000 kroner. I forbindelse med møtet mellom avtalepartene i desember ble det avtalt at 150.000 kroner av dette mindreforbruket skal omdisponeres for å finansiere et nedskjæringsforsøk for å få kvalitetssikret det klassifiseringssystemet som er utviklet.

Kostnadene til implementering av nytt rapporteringssystem er beregnet til 0,5 mill. kroner i 2015. Prosjektet finansieres med gjenstående bevilgning fra prosjektet pålydende 350.000 kroner, samt en avsetning på 150.000 kroner utover RUF sin ordinære ramme.

1.2.5 Tiltak for internkontroll og selvstyre

Reindrifftsloven av 2007 skal gi grunnlag for en hensiktsmessig indre organisering og forvaltning av reindrifften. Videre skal reindrifftsneringen etter loven, gjennom internt selvstyre, selv spille en aktiv rolle og ha ansvar for at reindrifften er bærekraftig. Reindrifftsneringen står overfor store utfordringer fremover i tid for å sikre en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift. En videreutvikling av lokalt styre vil være viktig for å nå gitte reindrifftspolitiske mål.

Landbruksdirektoratet arbeider aktivt med flere tiltak for å styrke reindrifftsneringens evne til selvstyre og internkontroll. Avtalepartene er enige om at enkelte av disse tiltakene

finansieres over reindrifftsavtalen. Dette gjelder gjennomføring av seminarer om utvikling av lokalt styre både for alle distriktsstyrene og alle siidaandelslederne, samt gjennomføring av et pilotprosjekt for utvikling av lokalt styre for et geografisk avgrenset område.

I arbeidet med å styrke reindrifftsnaeringens evne til selvstyre og internkontroll skal Landbruksdirektoratet utarbeide et mandat og en prosjektplan. Utarbeidelsen skal skje i nært samarbeid med NRL og Sametinget. Prosjektplanen skal ferdigstilles og presenteres avtalepartene under forskriftsmøtet i mai/juni 2015.

Landbruksdirektoratet arbeider også med en konkret uttesting av et opplegg for mekling i reindrifftsnaeringen. Uttesting av en meklingsordning skal også innarbeides i prosjektplanen som direktoratet skal utarbeide.

Det avsettes 1,0 mill. kroner til tiltak for internkontroll og selvstyre utenfor RUF sin ordinære ramme.

1.2.6 Prosjekt – Fjerning av gammelt gjerdemateriell og ulovlige gjerder

I samtlige reinbeiteområder ligger det betydelige mengder med gammelt gjerdemateriell som bør fjernes. Avtalepartene er enige om at de som har oppført ulovlige gjerder også har et ansvar for å fjerne dem, men at dette i flere distrikter i liten grad er fulgt opp. Gjerdemateriell som blir liggende er til hinder og skade for både vilt og personer som ferdes i naturen. Gammelt gjerdemateriell som kan knyttes til reindrifften kan også være et omdømmeproblem.

Avtalepartene er enige om at det iverksettes et prosjekt som har som formål å få fjernet gammelt gjerdemateriell. Ordningen skal være tidsbegrenset og knyttet til driftsåret 2015/2016. Gjennom ordningen kan distrikter søke om økonomisk støtte til fjerning av gammelt gjerdemateriell.

For driftsåret 2015/2016 har avtalepartene valgt å prioritere Troms og Nordland reinbeiteområder. Landbruksdirektoratet utarbeider et regelverk for ordningen som fastsettes i god tid før barmarksesongen. Ordningen administreres av fylkesmannen i Nordland og Troms. Landbruks- og matdepartementet skal kontakte FEFO og Statskog med forespørsel om de kan bistå i gjennomføringen av dette prosjektet.

Avtalepartene er enige om å avsette 1,8 mill. kroner utover RUF sin ordinære ramme til et prosjekt som har til formål å få fjernet gammelt gjerdemateriell og ulovelige gjerder.

1.2.7 Prosjekt – ”Rein helten på vidda”

Markedsutvalget har fått utviklet en egen merkenøytral profil. Profilen understreker særpreget til Norsk Reinsdyrkjøtt og spiller på verdiene smakfull, ekte, ren og naturlig. Designet skal gi et etterlatt inntrykk av reinsdyrkjøtt som *Det*

smakfulle og møre kjøttet fra vidda. Profilen ble tildelt merket for god design i 2013 av Norsk Designråd. Profilen er lagret i en elektronisk designmanual som gir retningslinjer for bruken. Videre er profilen blitt merkevarebeskyttet i løpet av 2014. Avtalepartene har tidligere signalisert at Markedsutvalget skal arbeide for å få avklart hvordan bedriftene kan nyttiggjøre seg profilen, herunder muligheten for at bedriftene betaler for bruken, og derigjennom bidrar til å finansiere den merkenøytrale markedsføringen.

Markedsutvalget har utarbeidet en plan for et prosjekt som har som formål å etablere kriterier for bruken av profilen og derigjennom gi reinkjøttbransjen tilgang til profilen mot at de bidrar økonomisk til den merkenøytrale markedsføringen. Avtalepartene slutter seg i utgangspunktet til den forelagte prosjektplanen, herunder prosjektorganiseringen. Dette innebærer at avtalepartene står som felles eier av prosjektet. Prosjektresultatene skal tilbake til avtalepartene for godkjenning. I tillegg skal det gjennomføres et felles eiermøte for prosjektet. Under eiermøtet drøftes og fastsettes endelig prosjektplan.

Det avsettes 1,0 mill. kroner utover RUF sin ordinære ramme til prosjektet.

1.2.8 Implementering av nytt klassifiseringssystem

Avtalepartene ser nødvendigheten av at det legges til rette for gjennomføring av kurs for sertifisering av klassifiserer på reinsdyrkjøtt. Videre ser avtalepartene det også som nødvendig at det legges til rette for at NRL gis mulighet til å gjennomføre informasjonsarbeid i forbindelse med etablering av nytt system.

Med dette som utgangspunkt er avtalepartene enige om å avsette 300.000 kroner utover RUF sin ordinære ramme til implementering av nytt klassifiseringssystem. Avsettingen kommer i tillegg til tidligere avsetting på 2,0 mill. kroner til utarbeidelse og etablering av nytt klassifiseringssystem.

2. REINDRIFSAVTALEN FOR 2015/2016

Partene er enige om en reindriftsavtale for 2015/2016, gjeldende fra 1. juli 2015 til 30. juni 2016. Avtaleteksten er gjennomgått og undertegnet.

Avtalepartene er i tilknytning til de enkelte poster og ordninger enige om:

2.1 Post 51: Reindriften utviklingsfond (RUF)

2.1.1 Kvinnerettede tiltak

Avtalepartene er enige om at ikke øremerkes særskilte midler til kvinnerettede tiltak i Reindriftsavtalen 2015/2016, men understreker at dette ikke utelukker reindriftskvinnene fra å søke RUF om prosjektmidler, eller at NRL som organisasjon søker om midler til utviklingsprosjekter.

Avtalepartene er enige om at arbeidet med likestilling i reindriften krever innsats fra flere aktører. Dette gjelder både fra det offentlige ved utforming av virkemidler, fra næringen selv og gjennom næringsorganisasjonen.

NRL har utarbeidet en strategi for likestilling i reindriften med konkrete oppfølgingspunkter. Framover vil det være av sentral betydning at NRL arbeider aktivt og målrettet med strategien, samt at NRL foretar en prioritering av de ulike tiltakene. Særlig trekkes frem viktigheten av at NRL legger til rette for økt kvinneandel i egen organisasjon. Dette gjelder både i NRLs styre og i lokallagene.

Avtalepartene er enige om at det foreligger et behov for mer informasjon om hvilke ordninger over reindrifftsavtalen som gjelder for reindrifftskvinnene. For å legge til rette for økt informasjon, vil Landbruksdirektoratet følge opp slik at reindrifftskvinnene blir informert på egnet måte.

2.1.2 Forskning og utvikling

Avtalepartene er enige om at det ikke øremerkes midler til forskning og veiledning i 2015. Det forutsettes at RUF-styret snarlig avklarer hvordan årets avsetning skal brukes.

Avtalepartene er enige om at reindriftens utviklingsmuligheter tydeliggjøres som et prioritert forskningsområde. Avtalepartene forutsetter at RUF-styret foretar de nødvendige avgrensinger slik at søknader knyttet til utviklingsmuligheter er innenfor de rammer og formål som er satt i styrets strategiske plan.

2.1.3 Konfliktforebyggende tiltak

Avtalepartene viser til at hovedformålet med de konfliktforebyggende tiltakene er å redusere konfliktene mellom reindriften og det øvrige landbruket, og påpeker viktigheten av at Fylkesmannen i Sør-Trøndelag foretar en grundig kvalitetssikring og prioritering av innkomne søknader sett ut i fra formålet med ordningen. Avtalepartene legger til grunn at man i forbindelse med det kommende jordbruksoppgjøret overfører fylkesmannen minst tilsvarende bevilgning på 1,45 mill. kroner til samme formål fra jordbruksavtalen.

2.1.4 Utviklingsprogrammet

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2014/2015, ble avtalepartene enige om å samordne Reinprogrammet med Utviklingsprogrammet for grønt reiseliv og lokalmat (Endret navn til Utviklingsprogrammet – vekst og verdiskaping i landbruket fra 1. januar 2015). Bakgrunnen for sammenslåingen var at partene vurderte det slik at begge programmene har tilnærmet lik innretning, kundene har de samme utfordringene og at reinkjøttbedriftene har en del å hente på en tettere samordning av programmene. Videre var en samordning også en oppfølging av regjeringens målsetting om en forenkling av landbruksbyråkratiet og virkemiddelapparatet.

Ved en sammenslåing satte avtalepartene som en forutsetning at reindriften gis representasjon i styringsgruppen for Utviklingsprogrammet. Videre at Innovasjon Norge fortsatt utøver en aktiv innsats og tilrettelegging overfor programmets reinkjøttkunder, og har stor oppmerksomhet på å få frem de muligheter som finnes i programmet og Innovasjon Norge for øvrig. Avtalepartene var enige om å videreføre programmets innretning og satsingsområder.

Styringsgruppen for Reinprogrammet behandlet sin sluttrapport under sitt siste møte 27. november 2014. I sluttrapporten påpekte Styringsgruppen at det er to sentrale formål med rapporten. Det ene er å gi en status- og sluttrapport når Reinprogrammet avvikles. Det andre formålet er å gi innspill til styringsgruppen og administrasjonen av det nye programmet, innspill som styringsgruppen for Reinprogrammet mener er viktig for både å ivareta og utvikle Reinprogrammets eksisterende og potensielle kunder. I tillegg forutsettes det at erfaringene som fremkommer i rapporten og innspillene fra styringsgruppen vil være sentrale momenter i arbeidet med å utvikle nytt programnotat, og i utviklingen av styringen og administrasjonen av det nye programmet.

Avtalepartene slutter seg til Styringsgruppens anbefalinger, og forutsetter at styringsgruppen og administrasjonen for Utviklingsprogrammet følger opp og ivaretar gitte anbefalinger.

Avtalepartene slutter seg også til styringsgruppens anbefaling om at reindriftsavtalens økonomiske andel blir øremerket i det nye programmet. Dette gjelder også gjenstående bevilgning på Reinprogrammet.

2.1.5 Fagbrevordningen

Avtalepartene er enige om at fagbrevordningen er en viktig ordning.

Avtalepartene registrerer at Opplæringskontoret siden våren 2010 ikke har funnet andre finansieringskilder. Avtalepartene er enige om at manglende finansiering vil innebære en avvikling av ordningen. Avtalepartene forutsetter at Opplæringskontoret arbeider aktivt med å finne andre finansieringskilder, og at Landbruks- og matdepartementet bistår med å følge opp saken overfor andre departement.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindriften, skal opplæringskontoret videreføre prioriteringen av kvinner både blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg påpeker avtalepartene viktigheten av å sikre en geografisk fordeling av lærlingene. Fagbrevordningen gjøres også gjeldende for tamreinlagene.

2.1.6 Markedstiltak

Avtalepartene er enige om at hovedoppgaven for Markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget skal fortsatt benytte Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Avtalepartene påpeker at fremover kan ikke aktørene basere seg kun på midler over reindrifftsavtalen til generisk markedsføring. Med bakgrunn i at det ikke er omsetningsavgift på reinkjøtt, må bedriftene selv bidra med midler til merkenøytral markedsføring. Det vil derfor være nødvendig at Markedsutvalget har dialog med reinkjøttbransjen om mulige bidrag. Utover den merkenøytrale markedsføringen påpeker avtalepartene viktigheten av at den enkelte bedrift tar større ansvar for å øke sin markedskompetanse og markedsføring av egne produkter.

I samsvar med sin første markedsplan utarbeidet Markedsutvalget en Markedshåndbok. Boken er blitt distribuert til samtlige siidaandeler og tamreinlag. Markedshåndboken kommuniserer verdiene knyttet til norsk reinsdyrkjøtt, og skal engasjere reindriffts næringens primærledd i arbeidet med markedsføring av reinkjøtt.

Markedsutvalget legger opp til en revidering av Markedshåndboken i løpet av 2015. Fram mot Reindrifftsavtalen 2016/2017 skal NRL ha gjennomført en implementeringsprosess av den nye boken i egen organisasjon og blant egne medlemmer.

Avtalepartene slutter seg til Markedsutvalgets forslag til aktiviteter og budsjett for 2015/2016 og justeringer av planlagte kampanjer. Markedsutvalgets mindreforbruk fra 2014 overføres til 2015.

Aktiviteten i Markedsutvalget har vært større enn først antatt. Ut fra den posisjonen reinkjøttet har hatt i markedet, har dette vært nødvendig. Aktiviteten har vært større både for medlemmene og for sekretariatet. Fortsatt kreves det et høyt aktivitetsnivå fra Markedsutvalgets medlemmer og fra sekretariatet. Avtalepartene er derfor enige om at Markedsutvalget gis mulighet til å omdisponere inntil 50.000 kroner i budsjettet for 2015 for å kompensere ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet. I tillegg kan ytterligere 150.000 kroner omdisponeres for å legge til rette for at sekretariatet gis mulighet til å følge opp de oppgaver som blir besluttet gjennomført av utvalget.

Avtalepartene er enige om at sekretariatet for Markedsutvalget fortsatt skal ligge hos Landbruksdirektoratet. Fram mot forskriftsmøtet i mai/juni 2015 skal Landbruksdirektoratet avklare med Markedsutvalget hvilke oppgaver som tilligger

sekretariatet og hvilke oppgaver som må løses på annen måte. Avklaringen skal legges frem for avtalepartene under forskriftsmøtet.

2.1.7 Pramming av rein

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2014/2015, ble avtalepartene enige om å etablere en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å gå gjennom ordningen med pramming av rein. Dette hadde sin bakgrunn i at kostnadene til pramming av rein har økt betydelig de senere årene, og at avtalepartene er enige om at pramming på sikt bør fases ut av reindrifftsavtalen. Arbeidsgruppen skulle bl.a. vurdere det framtidige behovet for pramming av rein, og andre mulige flyttemetoder.

Arbeidsgruppen har i sin rapport foreslått at ordningen med pramming av rein på våren opprettholdes som i dag. Når det gjelder prammingen på høsten, foreslås det at gjeldende seilingsplan avkortes.

Avtalepartene legger til grunn at pramming av rein gjennomføres innenfor de rammer som ble gitt når anbudet for sesongen 2015/2016 ble utlyst. Ved utlysning av fremtidige anbud er avtalepartene enige om at det legges inn en justering i seilingsplanen i samsvar med prammegruppas forslag.

2.1.8 Reindrifftsanlegg

Avtalepartene er enige om å videreføre satsene for tilskudd til anlegg. Videre er det enighet om en videreføring av gitte vilkår om at det ikke skal gis tilskudd til anlegg til siidaandeler som ikke oppfyller de generelle vilkårene i *Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag*, samt for reinbeitedistrikt som ikke oppfyller de generelle vilkårene i *Forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og tamreinlag*. Det avsettes ingen øremerkinger verken til enkelttiltak eller til en avsetning til dette formålet i Reindrifftsavtalen 2015/2016.

2.1.9 Protect Sápmi

Avtalepartene er enige om at det ikke er riktig at det gis finansiell støtte til drift av Protect Sápmi over reindrifftsavtalen. Finansiell støtte må derfor følges opp utenfor avtalen.

2.1.10 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

Avtalepartene ble enige om å sette av totalt 450 000 kroner over Reindrifftsavtalen 2013/2014 for å utrede mulighetene for å utvikle og etablere lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindrifften. Dette skulle utvikles etter samme modell som Inn på tunet ordningen i jordbruket. Fylkesmannen i Finnmark (FM Finnmark) fikk oppdraget, og avleverte rapporten "*Lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindrifften. Rapport fra pilotprosjektet "Ut på vidda", utført høsten 2014"* den 28. november 2014.

I rapporten anbefales det å etablere et flerårig prosjekt, enten knyttet til Matmerk og Inn på tunet- ordningen, regional forvaltning eller Samisk høyskole for å utvikle en permanent ordning.

For at det på sikt skal etableres en ordning for lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindriften, er avtalepartene enige om at det i en oppstartsfase settes av midler til et treårig prosjekt over reindriftsavtalen. Hensikten med gjennomføringen av prosjektet er å få et grunnlag for å vurdere om ordningen skal gjøres permanent.

Det skal oppnevnes en arbeidsgruppe som skal utarbeide en prosjektplan. Arbeidsgruppen skal bestå av 4 medlemmer hvorav to medlemmer oppnevnes av NRL og to av Staten ved Landbruks- og matdepartementet. En av statens medlemmer oppnevnes som leder av arbeidsgruppen. Fylkesmannen er sekretariat for arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen skal overlevere et forslag til prosjektplan i forbindelse med forskriftsmøtet mai/juni 2015, herunder organisering og mandat for prosjektet.

Prosjektperioden er tre år. Det settes av 1. mill. kroner over Reindriftsavtalen 2015/2016 til det første året av prosjektperioden.

2.1.11 Nytt klassifiseringssystem

I reindriftsavtalen for 2013/2014 ble det satt av 2,0 mill. kroner til utarbeidelse og implementering av et nasjonalt klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt. Systemet skulle ta utgangspunkt i dagens EUROP klassifiseringssystem. Det ble etablert en arbeidsgruppe med ansvar for prosjektet, og det ble tatt sikte på å få etablert systemet før slaktesesongen 2013/2014.

Arbeidsgruppen har kommet fram til et forslag til regelverk for nytt klassifiseringssystem. Regelverket er samlet i en Klassifiseringshåndbok for reinsdyrslakt. Regelverket inneholder også regler for pussing av slakt, definerer hvordan et reinsdyrslakt skal se ut ved veiing, regelverk for tidspunkt for varmveiing av slakt, varmvektssvinn og regelverk for merking av reinsdyrslakt. Det er også vedtatt regelverk for aspirantopplæring og sertifisering av nye klassifisører, etterutdanning av godkjente klassifisører og regelverk for klassifiserings- og pussekontroller ved reinsdyrslakteriene.

Arbeidsgruppen anbefaler at det innføres et system for klassifisering av reinsdyrslakt. Gruppen foreslår videre at systemet eies av Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL), og at det oppnevnes et klassifiseringsutvalg for reinsdyrslakt, med representanter fra NRL og Private Reinsdyrslakteriers Landsforbund. Arbeidsgruppen foreslår at ordningen skal være frivillig for slakteriene om de vil være med i klassifiseringsordningen.

Med unntak av at ordningen skal være frivillig, slutter avtalepartene seg til forslagene fra arbeidsgruppen. Avtalepartene ser det som viktig at nytt

klassifiseringssystem i størst mulig utstrekning kommer til anvendelse, og at reindriftsavtalen brukes for å oppnå dette. LMD vil snarlig ta initiativ til å innføre lovbestemmelser som sikrer pliktig klassifisering av reinsdyrkjøtt.

Avtalepartene legger til grunn at nytt klassifiseringssystem kan innføres fra 1. september, dvs for slaktesesongen 2015/2016.

2.1.12 Reindriftsfaglig medvirkning og deltagelse i regional forvaltning

I forbindelse med avvikling av områdestyrene og overføring av den regionale forvaltningen av reindriften til fylkesmannen, ble det besluttet at de aktuelle fylkesmennene skal etablere ordninger som legger til rette for samisk og reindriftsfaglig medvirkning i den regionale forvaltningen.

Avtalepartene ser det som viktig at det støttes opp om ordninger som legger til rette for samisk og reindriftsfaglig medvirkning i den regionale forvaltningen. Med dette som utgangspunkt, er avtalepartene enige om at det avsettes noe midler over RUF som gir reindriften mulighet til å søke økonomisk støtte til deltagelse i den regionale forvaltningen.

2.2 Post 75: Kostnadssenkende og direkte tilskudd

2.2.1 Distriktstilskudd

Tamreinlagene har i dag ikke krav om distriktsplan. Distriktsplanen skal i henhold til reindriftsloven § 62 inneholde angivelse av flyttemønstre, oversikt over årstidsbeiter og kalvingsland, oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler, herunder hvilke terrenggående kjøretøy som anvendes, samt eventuell tidsbegrenset bruk av helikopter eller annet luftfartøy. Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy skal også fram av planen. Likeledes oversikt over alle gjerder og anlegg av permanent art, og så vidt mulig også gjerder av midlertidig art og eventuell inndeling i beitesoner. For å dokumentere driften innenfor det enkelte tamreinlaget og for å likebehandle tamreinlagene med reinbeitedistriktene, er avtalepartene enige om å innføre krav om at også tamreinlagene utarbeider en plan med samme krav til opplysninger som i reinbeitedistriktenes distriktsplaner.

2.2.2 Vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Avtalepartene ser det som viktig og nødvendig at det nye klassifiserings- og rapporteringssystemet kommer til anvendelse. Med dette som utgangspunkt er avtalepartene enige om at dagens vilkår for rapportering av kalveslakt videreføres gjennom krav til bruk av det nye systemet. Avtalepartene vil i løpet av høsten 2015 vurdere status.

2.2.3 Styrking av siidaandelsinnehaverens stilling

Ved forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2014/2015 ble avtalepartene enige om å etablere en arbeidsgruppe for å gjennomføre en vurdering av effektene ved gjeldende ordning om at det skal gjennomføres en avkorting i de kostnadssenkende og direkte tillskuddene hvor reintallet til siidainnehaveren og hans/hennes ektefelle og familie i rett opp- eller nedstigende linje, samt søsken til leder av siidaandel er under 85 pst av det totale reintallet i vårflokk. Med bakgrunn i at man kun hadde erfaringstall fra ett driftsår, ble det planlagte utredningsarbeidet utsatt.

Avtalepartene ser fortsatt behov for at det planlagte utredningsarbeidet blir gjennomført, og er enige om at utredningsarbeidet gjennomføres i samsvar med og innenfor de rammer som ble avtalt ved fjorårets forhandlinger. I påvente av arbeidsgruppens rapport, videreføres gjeldende ordning for Reindrifftsavtalen 2015/2016.

På denne bakgrunn er avtalepartene enige om å oppnevne en arbeidsgruppe bestående av 4 medlemmer hvorav to medlemmer oppnevnes av NRL og to av Staten ved Landbruks- og matdepartementet. En av statens medlemmer oppnevnes som leder av arbeidsgruppen. Landbruksdirektoratet er sekretariat for arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen overleverer avtalepartene sin rapport innen 1. desember 2015. Hver av partene dekker sine respektive utgifter i forbindelse med gruppens arbeid.

2.2.4 Gjennomgang av frakttilskuddsordningen

Det nedsettes en arbeidsgruppe for få foretatt en gjennomgang av frakttilskuddsordningen. Arbeidsgruppen skal vurdere effekten av innføringen av frakttilskudd for levende rein, samt effekten av endringer tilskuddsatsen per kilometer frakt. Videre skal arbeidsgruppen gi en oversikt over transaksjonskostnadene med dagens ordning, samt vurdere mulige konsekvenser ved en evt avvikling.

Arbeidsgruppen skal bestå av 4 medlemmer hvorav to medlemmer oppnevnes av NRL og to av Staten ved Landbruks- og matdepartementet. En av statens medlemmer oppnevnes som leder av arbeidsgruppen. Landbruksdirektoratet er sekretariat for arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen overleverer avtalepartene sin rapport innen 1. desember 2015. Hver av partene dekker sine respektive utgifter i forbindelse med gruppens arbeid.

3. TILTAK SOM FØLGE AV RADIOAKTIV FORURENSING

3.1 Dekning av kostnader ved tiltak som følge av radioaktiv forurensing

- a) Det er avsatt 2,5 mill kroner over kapittel 1142 til finansiering av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt i 2015.

- b) Avtalepartene er enige om at forskrift om kompensasjon for utgifter, merarbeid og økonomiske tap som reieiere påføres som følge av tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt, skal forenkles og tilpasses dagens situasjon i samsvar med forslag fra radioaktivitetsgruppen som ble oppnevnt i forbindelse med Reindrifftsavtalen 2014/2015.
- c) Regelverket for radioaktivitetstiltak i slaktesesongen 2015/2016 fastsettes etter de samme prosedyrer som for forskriftene etter reindrifftsavtalen.

Oslo 17. februar 2015

Ellinor Marita Jåma

Anne Marie Glosli

